

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet

Er beteckning: KN2024/00755

Länsstyrelsen i Västra Götaland yttrar sig över Regeringsprövningsutredningens betänkande Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet, del 1 och 3 (SOU 2024:11).

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker de remitterade förslagen och förutsätter samtidigt att länsstyrelserna tillförs tillräckliga resurser för beredningen enligt de föreslagna bestämmelserna om undantag från MKB-direktivet.

Länsstyrelsen anser dock att det skulle kunna behövas en ventil för förbehållsrätt i överinstans. Vidare saknar Länsstyrelsen vissa bestämmelser om kungörelseförfarandet.

Avsnitt 9.2.2 En ventil för förbehållsrätt i överinstans införs inte

Det skulle kunna behövas en ventil

Trots att utredningen har kommit fram till att inte föreslå en ventil för förbehållsrätt i överinstans menar Länsstyrelsen att det finns goda skäl för en ventil eftersom förutsättningarna kan förändras väsentligt under processens gång, särskilt om prövningen drar ut på tiden. Exempelvis kan det framkomma omständigheter som äventyrar möjligheten att nå nationella klimatmål. Även om en sådan situation sannolikt uppstår i mycket få fall, visar inte minst Preemraff-målet¹ att ett enskilda fall kan ha så stor betydelse för såväl miljön som andra angelägna allmänna intressen av synnerlig

¹ Mark- och miljööverdomstolens mål nr M 11730-18 och regeringens ärende M2019/01299.

vikt att tillåtlighetsprövningen bör göras av regeringen. Därmed är det inte orimligt att det i vissa situationer ska vara möjligt för en myndighet eller kommun att underrätta regeringen enligt 17 kap. 5 § miljöbalken efter den senaste tidpunkt som utredningen föreslår, så att regeringen så snart som möjligt får kännedom om förhållandena.

Å andra sidan delar Länsstyrelsen utredningens uppfattning att domstolarnas möjligheter enligt föreslagna 21 kap. 7 och 8 §§ miljöbalken att ge regeringen tillfälle att förbehålla sig prövningen torde vara tillräckligt för att beakta den politiska dimensionen i målet. Myndigheter och kommuner med talerätt har då möjlighet att göra domstolen uppmärksam på de nytillkomna omständigheterna. Därtill bör man kunna utgå från att domstolen särskilt beaktar sådana synpunkter. Länsstyrelsen väljer därför inte att avstyrka den lösning utredningen föreslår.

Avsnitt 10.4.5 Handläggningen av tillståndsärenden

Länsstyrelsen saknar vissa bestämmelser om kungörelseförfarandet

Var ska kungörelse ske?

Utredningen föreslår inte någon bestämmelse om var kungörelse enligt föreslagna 17 a kap. 6 § miljöbalken ska ske. Det är ändamålsenligt att en sådan kungörelse sker på samma sätt som i andra prövningssammanhang, det vill säga i ortstidning, på en lämplig webbplats eller på annat sätt.² Närmast till hands ligger en analog tillämpning av 19 kap. 4 § 1 miljöbalken, som gäller länsstyrelsens prövning av miljöfarlig verksamhet och som anger att kungörelse av ansökan ska ske i ortstidning. Utan en uttrycklig bestämmelse är det dock inte självklart hur miljöprövningsdelegationen ska göra. Därför bör det klargöras var kungörelse ska ske.

² Se 6 kap. 41 § och 19 kap. 4 § miljöbalken. Även 1 kap. 19 § industriutsläppsförordningen (2013:250) som föreskriver kungörelse på myndighetens anslagstavla samt genom information på myndighetens webbplats.

Mot bakgrund av miljöbalkens övriga bestämmelser om kungörelse förordar Länsstyrelsen kungörelse i ortstidning samt på en lämplig webbplats, med vilket bör förstås länsstyrelsens publika webbplats.³

I detta sammanhang vill Länsstyrelsen lyfta frågan om huruvida kungörelse i ortstidning numera fyller sitt syfte. Ett snabbt föränderligt medielandskap med bland annat färre prenumeranter av tryckta dagstidningar, utglesad utgivning och indragen distribution utanför tätorter ger sämre förutsättningar att nå kungörelsens målgrupp. Den minskande nyttan med att kungöra i ortstidning motsvarar inte heller de relativt höga kostnaderna (jfr nedan). Att i stället kungöra enbart digitalt, till exempel i Post- och Inrikes Tidningar, på prövningsmyndighetens publika webbplats eller på en särskild webbplats för kungörelser i miljöprövningsärenden, framstår som mer modernt och kostnadseffektivt.

Vem ska bekosta kungörelsen?

I ett ordinärt tillståndsärende är sökanden skyldig att ersätta tillståndsmyndighetens kostnader för kungörelser.⁴ Det finns inget förslag på en motsvarande bestämmelse som är direkt tillämplig på kungörelse enligt föreslagna 17 a kap. 6 § miljöbalken. I avsaknad av en sådan bestämmelse är det rimligen myndigheten som ska stå för kostnaden.⁵ Det är en omotiverad skillnad jämfört med när tillståndsansökningar i allmänhet kungörs. Därför bör det klargöras, lämpligen på förordningsnivå, att även den som ansöker om ett tillstånd enligt förfarandet i föreslagna 17 a kap. miljöbalken ska ersätta miljöprövningsdelegationens (länsstyrelsens) kostnader för kungörelse av ansökan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med länsjuristen Anders Hjalmarsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också funktionschefen Anneli Wejke medverkat. I handläggningen i övrigt har energi- och klimatstrategen Svante Sjöstedt, länsmiljöingenjören Anna Alenius Bolin samt naturvårdshandläggarna Sven Arvidsson och Örjan Nilsson medverkat.

³ Jfr 20 § miljöbedömningsförordningen (2017:966).

⁴ Se 25 kap. 8 § miljöbalken och 8 kap. 1 och 1 a §§ förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

⁵ Jfr 2 § delgivningsförordningen (2011:154).

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

ewa.bergwall@regeringskansliet.se